

KLASA: UP/I 034-03/22-01/008  
URBROJ: 580-10/65-2022-011  
Zagreb, 13. rujna 2022.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, OIB: 54882480048, na temelju članka 31., članka 38. stavaka 5. i 9. te članka 58. stavka 1. točke 15. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09, 80/13 i 41/21.), postupajući po inicijativi poduzetnika Kutak knjiga d.o.o., OIB: 67291170171, sa sjedištem u Korčuli, Maksimilijana Vanke 1, za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika Profil Klett d.o.o., OIB: 95803232921, sa sjedištem u Zagrebu, Ulica Petra Hektorovića 2, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, u sastavu: dr.sc. Mirta Kapural, dipl.iur., predsjednica Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, mr. sc. Ljiljana Pavlic, dipl. oec. i Denis Matic, dipl.iur., članovi Vijeća, sa sjednice 36/2022., održane 13. rujna 2022., donosi sljedeće

## RJEŠENJE

Inicijativa se odbacuje jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

### Obrazloženje

#### 1. Inicijativa za pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, OIB: 54882480048 (dalje u tekstu: AZTN) zaprimila je 22. ožujka 2022., u smislu članka 37. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09, 80/13 i 41/21; dalje u tekstu: ZZTN), inicijativu i 13. travnja 2022. dopunu inicijative poduzetnika Kutak knjiga d.o.o., OIB: 67291170171, sa sjedištem u Korčuli, Maksimilijana Vanke 1, zastupanog po opunomoćeniku [...] (dalje u tekstu: Kutak knjiga i/ili podnositelj inicijative), za pokretanje postupka utvrđivanja zlorabe vladajućeg položaja, u smislu članka 13. ZZTN-a, protiv poduzetnika Profil Klett d.o.o., OIB: 95803232921, sa sjedištem u Zagrebu, Ulica Petra Hektorovića 2, zastupanog po opunomoćeniku [...] (dalje u tekstu: Profil Klett).

Podnositelj inicijative, u bitnome, navodi da je unazad nekoliko godina Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, sa sjedištem u Zagrebu, Donje Svetice 38 (dalje u tekstu: Ministarstvo znanosti) po provedenom javnom natječaju s ciljem odabira metoda učenja francuskog jezika u hrvatskim državnim školama, odabralo metode učenja francuskog jezika francuskih izdavača Hachette i Cle-International i to udžbenike „Adomania“, „Alter ego“ i „Zigzag“, te da iz Ugovora o javnoj nabavi sklopljenog između Ministarstva znanosti i poduzetnika Profil Klett, proizlazi da će navedeni francuski izdavači predmetne udžbenike prodavati poduzetniku Profil Klett po znatno nižoj cijeni od tržišne, odnosno prodajne cijene u Francuskoj. S tim u vezi, podnositelj inicijative navodi da predmetni udžbenici nisu namijenjeni da bi ih Profil Klett distribuirao direktno državnim školama, već da ih isključivo učenici državnih škola, koje su odabrale navedene metode učenja francuskog jezika, i/ili njihovi roditelji kupuju po povlaštenoj cijeni u knjižarama ili putem interneta direktno od poduzetnika Profil Klett.

Usprkos tome, Profil Klett navedene udžbenike prodaje po povlaštenoj ugovorenoj cijeni ne samo učenicima državnih škola i/ili roditeljima kojima su ti udžbenici jedino i namijenjeni i to samo u svrhu državnog obrazovanja, već i ostalim pravnim i fizičkim osobama kao što su privatne škole i škole stranih jezika, na koje se predmetni javni natječaj nije odnosio.

Podnositelj inicijative smatra i da opisanim postupanjem poduzetnik Profil Klett zlouporabljuje svoj vladajući položaj na tržištu na način da, u smislu odredaba članka 13. stavka 1. točke 1. ZZTN-a izravno ili neizravno nameće nepravedne kupovne ili prodajne cijene odnosno druge nepravedne trgovinske uvjete i da na taj način podnositelja inicijative, kao i ostale izdavačke kuće dovodi u nepovoljan tržišni položaj na način da gube svoje dosadašnje klijente jer ne mogu formirati tako nisku maloprodajnu cijenu, s obzirom na to da je ta cijena rezervirana samo za velike dobavljače i za državno školstvo, te time sebi stvara povlašten položaj odnosno monopol na tržištu.

Na zahtjev AZTN-a, dopunom inicijative zaprimljene dana 13. travnja 2022., poduzetnik Kutak knjiga je obavijestio AZTN da nije u mogućnosti dostaviti Uvjete natječaja i odluke temeljem kojih je odabrana metoda učenja francuskog jezika izdavača Hachette i Cle-International u hrvatskim državnim školama, kao i preslike Ugovora o javnoj nabavi sklopljenog između Ministarstva znanosti i obrazovanja i Profila Kletta, jer traženom dokumentacijom ne raspolaže.

Također, svojom dopunom inicijative podnositelj je naveo da u Hrvatskoj, pored poduzetnika Profil Klett i podnositelja inicijative, udžbenike izdavača Cle-International prodaje V.B.Z. d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Dračevićka ulica 12, OIB: 35632925066, dok udžbenike izdavača Hachette prodaje Naklada Ljevak d.o.o., OIB: 80364394364, sa sjedištem u Zagrebu, Kopačevski put 1c, te da osim predmetnih udžbenika podnositelj inicijative prodaje i ostale udžbenike iz francuskog jezika, beletristiku, povijesne romane, dječje knjige, slikovnice i drugo.

## 2. Prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu

Kako bi se utvrdile sve činjenične i pravne okolnosti u svrhu utvrđivanja ima li u konkretnom slučaju uvjeta za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja, sukladno odredbi članka 39. ZZTN-a, a u svezi s člankom 13. ZZTN-a, AZTN je na temelju odredbe članka 32. točke 1. a) i b) ZZTN-a dopisima od 12. svibnja 2022. i 8. lipnja 2022. i 5. srpnja 2022. zatražio očitovanje, podatke i relevantnu dokumentaciju od poduzetnika Profil Klett te stručnu pomoć Ministarstva znanosti i obrazovanja.

U razdoblju od 31. svibnja 2022. do 28. srpnja 2022., AZTN je zaprimio zatražena očitovanja.

### 2.1. Očitovanje poduzetnika Profil Klett

Poduzetnik Profil Klett se dopisom zaprimljenim u AZTN-u dana 31. svibnja 2022. očitovao na dostavljenu inicijativu te je naveo da je uvrštavanje udžbenika u Kataloge odabranih udžbenika određeno pravilima i postupcima propisanim Zakonom o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu („Narodne novine“, br. 116/218; dalje u tekstu: Zakon o udžbenicima) i Pravilnikom o udžbeničkom standardu te članovima stručnih povjerenstva za procjenu udžbenika i drugih obrazovnih materijala („Narodne novine“, br. 9/19.; dalje u tekstu: Pravilnik).

Profil Klett nadalje navodi da se na postupke propisane Zakonom o udžbenicima pravila o javnoj nabavi u smislu Zakona o javnoj nabavi („Narodne novine“, br. 120/16.) ne primjenjuju, pa tako javna nabava za udžbenike francuskog jezika izdavača Hachette i Cle-International i to za udžbenike „Adomania“, „Alter ego“ i „Zigzag“, u kojoj bi sudjelovao Profil Klett, nije provedena, niti je ugovor o javnoj nabavi za prodaju predmetnih udžbenika između Ministarstva znanosti i poduzetnika Profil Klett ikada bio sklopljen.

Profil Klett, opisom postupka odabira udžbenika i načina formiranja cijena udžbenika, u cijelosti osporava navode iz predmetne inicijative i njene dopune, objašnjavajući mehanizam funkcioniranja nakladničke djelatnosti školskih udžbenika.

Vežano uz navode o tome da je zloupotrijebio vladajući položaj Profil Klett se očitovao da smatra kako nije povrijedio pravila o tržišnom natjecanju, prvenstveno ističući da nema vladajući položaj na tržištu školskih udžbenika pa time niti na tržištu udžbenika koji se koriste u „državnim školama“ u odnosu na „privatne škole“ i ostale treće osobe; da udžbenike u slobodnoj prodaji prodaje po istoj cijeni po kojoj se ti udžbenici prodaju osnovnim školama, gimnazijama i srednjim školama kojima je osnivač jedinica lokalne uprave i samouprave, a da su cijene udžbenika od strane poduzetnika Profil Klett utvrđene primjenom mehanizma utvrđivanja cijena udžbenika koji je propisan Pravilnikom o postupku utvrđivanja najviše razine cijene udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstva („Narodne novine“, br. 19/14.) i člankom 4. Zakona o udžbenicima, te da nije, izravno ili neizravno nametnuo nepravedne cijene i posljedično zloupotrijebio vladajući položaj na tržištu, čime bi podnositelja inicijative i druge tržišne takmace doveo u nepovoljan tržišni položaj.

U vezi postupka odabira i uvrštavanja udžbenika u Katalog odobrenih udžbenika, Profil Klett pojašnjava kako je u obavljanju svoje djelatnosti vezan propisima kojima se uređuje djelatnost izdavaštva školskih udžbenika koja je uređena Zakonom o udžbenicima. Navodi da je postupak odabira udžbenika propisan odredbama članka 6. do 10. Zakona o udžbenicima, te da postupak odabira i uvrštavanja udžbenika u Katalog odobrenih udžbenika započinje objavom javnog poziva Ministarstva znanosti i obrazovanja, a da Profil Klett u tim postupcima redovito sudjeluje jer se samo po onim udžbenicima koji su uvršteni u Katalog odabranih udžbenika u osnovnim i srednjim školama i gimnazijama provodi nastavni kurikulum za pojedini predmet te njihovu kupnju financira Ministarstvo znanosti.

Nadalje je naveo da su uvjeti, koje poduzetnik koji želi sudjelovati u tom javnom pozivu mora ispuniti, sljedeći:

- da je objavljen javni poziv Ministarstva znanosti i obrazovanja za određene predmete, razrede i stupanj znanja (posebno za strane jezike);
- da je pravna osoba registrirana za obavljanje nakladničke djelatnosti ili djelatnosti izdavaštva;
- da udžbenik koji se podnosi na odabir udovoljava uvjetima predviđenim Zakonom o udžbenicima i Pravilnikom;
- da je udžbenik koji se podnosi na odabir prihvaćen i odobren od strane imenovanog povjerenstva, a kojim se mišljenjem potvrđuje da je udžbenik usklađen s predmetnim kurikulumom i međupredmetnim temama, standardima i zahtjevima za izradu udžbenika.

Jedinstvenu odluku o usklađenosti predloženog udžbenika poduzetnika donosi povjerenstvo imenovano od strane ministra znanosti i obrazovanja, te se udžbenik ako je odluka o usklađenosti pozitivna, uvrštava u Katalog odobrenih udžbenika. Iz predmetnog Kataloga učitelji odabiru udžbenike po kojima će voditi nastavu.

U odnosu na cijene udžbenika, Profil Klett pojašnjava da njihova cijena nije ni proizvoljna, niti tržišno utvrđena, već da je uređena odredbama Pravilnika o postupku utvrđivanja najviše razine cijene udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstva („Narodne novine“, br. 19/14.) i Zakona o udžbenicima koji odredbom članka 4. propisuje način izračuna najveće cijene udžbenika. Očitovao se da cijene utvrđene temeljem odredbi navedenih propisa zadržava i za sve ostale kupce jer smatra kako bi drugačije postupanje bilo protivno odredbama Zakona o zaštiti potrošača i drugim pravilima o zaštiti prava potrošača, odnosno da bi se time ugrozila prava potrošača i umanjilo pravo na obrazovanje i školovanje drugoj djeci.

Nadalje, na zahtjev AZTN-a za dostavom popisa poduzetnika koji pored poduzetnika Profil Klett distribuiraju predmetne udžbenike na prostoru Republike Hrvatske, rečeni se poduzetnik očitovao kako je Školska knjiga d.o.o. po tržišnom udjelu najveći izdavač, potom da slijede Alfa d.o.o., Element d.o.o., i Ljevak d.o.o., a da prema podacima koje je dobio iz Ministarstva znanosti, Profil Klett ima između [20-30]% i [30-40]% tržišnog udjela odnosno prosječno oko [20-30]% udjela na tržištu školskih udžbenika.

Naposljetku, Profil Klett se podneskom, zaprimljenim u AZTN-u 20. lipnja 2022., očitovao da ne može utvrditi koliki mu je tržišni udio na tržištu udžbenika francuskog jezika jer mu nije poznat podatak koliko djece uči francuski jezik ukupno u osnovnim i srednjim školama kao i u školama stranih jezika, te da nema podatak o tome koliko učenika u školama stranih jezika kupuje udžbenike francuskog jezika čije nakladnike zastupa Profil Klett. Također je naveo kako se broj udžbenika svake godine mijenja jer se stari udžbenici vraćaju školi i dodjeljuju učenicima koji upisuju viši razred, te da nastavnik svakog predmeta svake godine bira po kojim će udžbenicima voditi nastavu, slijedom čega se mijenja i njegova tržišna pozicija za svaki predmet svakog razreda.

U odnosu na tablicu Tržišnih udjela po predmetima 1. - 8. razreda osnovne škole - odabir 2019. g. - 2021. g., koju je dostavio u privitku rečenog podneska, Profil Klett zaključuje da su predstavljeni podaci okvirni i podložni promjenama na godišnjoj razini, jer Ministarstvo znanosti javne pozive za prijavu udžbenika objavljuje svake godine za različite razrede i za različite predmete.

Nadalje se očitovao da nema mogućnosti utjecaja na svoj tržišni položaj, jer je tržište unaprijed ograničeno određenim brojem učenika, te da i na učenje francuskog jezika u školama stranog jezika također nema nikakvog utjecaja.

Profil Klett dodatno navodi kako je svaki nakladnik u mogućnosti javiti se sa svojim udžbenikom na javni poziv Ministarstva znanosti, a da će navedeno Ministarstvo uvrstiti svaki udžbenik, bilo kojeg nakladnika, ako zadovoljava utvrđene kriterije te nastavni kurikulum.

## 2.2. Stručna pomoć Ministarstva znanosti i obrazovanja

Na zahtjev AZTN-a, Ministarstvo znanosti se podneskom, KLASA: 041-01/22-01/00285, URBROJ: 533-06-22-0003 od 21. srpnja 2022., očitovalo da ne provodi i da nije provodilo postupak javne nabave (javni natječaj) s ciljem odabira metoda učenja francuskoga jezika u hrvatskim državnim školama, odnosno da Zakon o udžbenicima niti bilo koji važeći propis ne propisuje provedbu „odabira metoda učenja“.

Nadalje pojašnjava da temeljem članka 6. stavka 1. Zakona o udžbenicima, namjeru izmjene Kataloga odobrenih udžbenika (u daljnjem tekstu: Katalog) Ministarstvo znanosti iskazuje Javnim pozivom za podnošenje prijave za odobravanje korištenja udžbenika u školi i uvrštavanju udžbenika u Katalog u kojem se navodi za koje se nastavne predmete mogu podnijeti zahtjevi za odobravanje i uvrštavanje udžbenika u Katalog, te da po završetku procesa odobravanja, učitelji i nastavnici iz Kataloga objavljenog na internetskim stranicama Ministarstva znanosti, odabiru udžbenike koji će biti u uporabi u školama, a da je člankom 4. stavkom 1. istoga Zakona propisana i najveća dopuštena cijena udžbenika za osnovnu školu.

Ministarstvo znanosti navodi da je člankom 14. stavkom 1. Zakona o udžbenicima propisano da se sredstva za nabavu udžbenika za učenike osnovnih škola osiguravaju u državnom proračunu, iz čega je razvidno da Ministarstvo znanosti udžbenike nabavlja za sve učenike osnovnih škola u Republici Hrvatskoj, neovisno o tome radi li se o državnoj ili privatnoj školi, stoga ih roditelji/staratelji ne kupuju. Ministarstvo znanosti, također, pojašnjava da sukladno Naputku o načinu uporabe, vraćanja i obnavljanja udžbenika i drugih obrazovnih materijala

financiranih sredstvima iz državnoga proračuna („Narodne novine“, br. 46/18.), škole nabavljaju udžbenike za svoje učenike, fakture dostavljaju Ministarstvu znanosti, a na temelju dostavljene dokumentacije Ministarstvo znanosti školama doznačuje sredstva te ne sklapa ugovore o javnoj nabavi s nakladnicima, odnosno dobavljačima udžbenika.

Naposljetku, Ministarstvo navodi da je 2018. i 2019. godine, zbog provedbe Eksperimentalnog programa „Škola za život“ u 74 osnovne i srednje škole provelo pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje te s nakladnicima sklopilo Ugovore o nabavi eksperimentalnih nastavnih materijala, udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava. Međutim, očitovale se da niti jedan udžbenik francuskog jezika nakladnika Profil Klett nije odobren za uporabu u eksperimentalnom programu „Škola za život“, slijedom čega Ministarstvo s nakladnikom Profil Klett nije sklopilo niti ugovor o nabavi tih udžbenika. U prilog svojih navoda Ministarstvo je u privitku podneska dostavilo Odluku o odobrenju uporabe eksperimentalnih nastavnih materijala za provedbu eksperimentalnoga programa „Škola za život“ u školskoj godini 2018./2019. i Odluku o odobrenju uporabe eksperimentalnih nastavnih materijala za provedbu eksperimentalnoga programa „Škola za život“ u školskoj godini 2019./2020.

### 3. Činjenice utvrđene tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu

Mjerodavno tržište, u smislu članka 7. ZZTN-a, određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području.

Sukladno članku 3. stavku 2. Uredbe o načinu i kriterijima utvrđivanja mjerodavnog tržišta („Narodne novine“, br. 9/11.; dalje u tekstu: Uredba o mjerodavnom tržištu), svrha utvrđivanja mjerodavnog tržišta određivanje je robe i/ili usluga s kojima se poduzetnici tržišno natječu te zemljopisnog područja na kojem se natječu.

Mjerodavno tržište, sukladno odredbi članka 4. Uredbe o mjerodavnom tržištu, utvrđuje se na način da se utvrdi njegova proizvodna dimenzija (mjerodavno tržište u proizvodnom smislu) i zemljopisna dimenzija (mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu).

Sukladno članku 5. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode za koje potrošači smatraju da su međusobno zamjenjivi s obzirom na njihove bitne značajke, cijenu ili način uporabe, odnosno navike potrošača.

Prema članku 6. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća zemljopisno područje na kojem poduzetnici sudjeluju u ponudi ili nabavi proizvoda.

U konkretnom predmetu, uzevši u obzir sve utvrđene činjenice i okolnosti, AZTN je kao mjerodavno tržište u proizvodnom smislu promatrao tržište distribucije školskih udžbenika na području Republike Hrvatske.

Iz sadržaja inicijative moglo bi se zaključiti da Kutak knjiga kao mjerodavne proizvode identificira samo udžbenike francuskog jezika „Adomania“, „Alter ego“ i „Zigzag“ izdavača Hachette i Cle-International, čiji je nakladnik Profil Klett.

Međutim, iz Kataloga, kao javno dostupnih i objavljenih podataka, proizlazi da predmetni udžbenici nisu jedini udžbenici odabrani za korištenje u Republici Hrvatskoj, već se odabiru različiti udžbenici za sve vrste predmeta. Osim toga, podnositelj je u dopuni inicijative naveo da se osim prodajom predmetnih udžbenika bavi prodajom i ostalih udžbenika iz francuskog jezika, beletristike, povijesnih romana, dječjih knjiga, slikovnica i ostalog.

Dodatno, potrebno je istaknuti kako se sporni udžbenici mogu nabaviti i izvan teritorija Republike Hrvatske, i to primjerice putem velikih online platformi poput „Amazon-a“ i „eBay-a“, kao i direktno od samih izdavača, te je stoga mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu potencijalno i šire od nacionalnog, najmanje područje Europske unije.

Međutim, eventualno šire ili uže određivanje mjerodavnog tržišta, kako u proizvodnom tako i u zemljopisnom smislu, ne utječe na konačnu ocjenu postupanja u konkretnom predmetu.

Osim poduzetnika Profil Klett i podnositelja inicijative, na mjerodavnom tržištu, a sukladno prikupljenim očitovanjima i podacima, djeluju poduzetnici Školska knjiga d.d., OIB: 38967655335, sa sjedištem u Zagrebu, Masarykova ulica 28 (dalje u tekstu: Školska knjiga), Alfa d.d., OIB: 07189160632, sa sjedištem u Zagrebu, Nova Ves 23a (dalje u tekstu: Alfa), Element d.o.o., OIB: 71412305441, sa sjedištem u Zagrebu, Ulica Šiška Menčetića 2 (dalje u tekstu: Element), Naklada Ljevak d.o.o., OIB: 80364394364, sa sjedištem u Zagrebu, Kopačevski put 1C (dalje u tekstu: Ljevak) i V.B.Z. d.o.o., OIB: 35632925066, sa sjedištem u Zagrebu, Dračevićka ulica 12 (dalje u tekstu: V.B.Z.).

Sukladno članku 12. stavku 1. ZZTN-a, pretpostavlja se da je poduzetnik u vladajućem položaju ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati na mjerodavnom tržištu u značajnoj mjeri neovisno o svojim stvarnim ili mogućim konkurentima, potrošačima, kupcima ili dobavljačima, a osobito ako:

1. nema značajnih konkurenata na mjerodavnom tržištu, i/ili
2. ima značajnu tržišnu snagu na mjerodavnom tržištu u odnosu na stvarne ili moguće konkurente, a osobito s obzirom na:
  - tržišni udjel i položaj te vrijeme kroz koje ga ostvaruje, i/ili
  - financijsku snagu, i/ili
  - prednosti u pristupu izvorima nabave ili tržištu, i/ili
  - povezanost s drugim poduzetnicima, i/ili
  - pravne ili činjenične zapreke pristupa drugih poduzetnika tržištu, i/ili
  - sposobnost nametanja tržišnih uvjeta s obzirom na njegovu ponudu ili potražnju, i/ili
  - sposobnost isključivanja konkurenata s tržišta usmjeravanjem na druge poduzetnike.

Sukladno članku 12. stavku 2. ZZTN-a poduzetnik čiji tržišni udjel na mjerodavnom tržištu iznosi više od 40 posto može biti u vladajućem položaju.

Sukladno podacima Ministarstva znanosti na koje se Profil Klett u svom očitovanju poziva, rečeni poduzetnik na tržištu distribucije školskih udžbenika ima oko [20-30]% tržišnog udjela. Slijedom navedenog, a posebno uzevši u obzir sve utvrđene činjenice i okolnosti vezane uz mjerodavno tržište i činjenicu kako je mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu potencijalno i šire od nacionalnog, može se zaključiti kako se Profil Klett ne nalazi u vladajućem položaju, s obzirom na to da je Profil Klett suočen sa značajnom konkurencijom na mjerodavnom tržištu, te da u takvim uvjetima ima znatno manje od 40% tržišnog udjela prema podacima Ministarstva. Samim time u konkretnom postupku nije ispunjen osnovni preduvjet za zlouporabu vladajućeg položaja, a to je postojanje vladajućeg položaja u smislu članka 12. ZZTN-a.

Nadalje, analizom očitovanja, podataka i dokumentacije zaprimljene tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, utvrđeno je slijedeće.

Postupak odobravanja, uvrštavanja u katalog, izbora i povlačenja iz uporabe udžbenika i drugih obrazovnih materijala za učenike osnovnih i srednjih škola, u Republici Hrvatskoj propisan je odredbama navedenog Zakona o udžbenicima. Odredbe članka 6. – 10. Zakona

o udžbenicima propisuju postupak uvrštavanja udžbenika u katalog odobrenih udžbenika i odabir udžbenika.

Formula za određivanje najveće dopuštene cijene udžbenika propisana je odredbom članka 4. stavka 1. istoga Zakona, s time da su odredbom članka 4. stavka 3. Zakona propisani uvjeti pod kojima će ministar odobriti izmjenu cijene udžbenika koji je u Katalogu, primjenom formule iz stavka 1. toga članka, dok je postupak utvrđivanja najviše razine cijene udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava utvrđen Pravilnikom o postupku utvrđivanja najviše razine cijene udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava („Narodne novine, br. 19/14).

Suprotno navodima podnositelja inicijative, tijekom prethodnog istraživanja stanja na mjerodavnom tržištu nije utvrđeno da bi Ministarstvo znanosti raspisalo javni natječaj s ciljem odabira metoda učenja francuskog jezika u hrvatskim državnim školama, budući da se na postupak uvrštavanja udžbenika u katalog odabranih udžbenika ne primjenjuju propisi o javnoj nabavi, već odredbe Zakona o udžbenicima, što je potvrđeno od strane Ministarstva znanosti.

Nadalje, Ministarstvo znanosti je u svom očitovanju navelo da objavljuje Javni poziv za podnošenje prijave za odobravanje korištenja udžbenika u školi i uvrštavanju udžbenika u Katalog u kojem se navodi za koje se nastavne predmete mogu podnijeti zahtjevi za odobravanje i uvrštavanje udžbenika u Katalog, te po završetku procesa odobravanja, učitelji i nastavnici iz Kataloga objavljenog na internetskim stranicama Ministarstva znanosti odabiru udžbenike koji će biti u uporabi u školama, te je člankom 4. stavka 1 Zakona o udžbenicima propisana i najveća dopuštena cijena udžbenika za osnovnu školu.

Uz to, Ministarstvo znanosti dodatno navodi kako se člankom 14. stavkom 1. Zakona o udžbenicima propisuje da se sredstva za nabavu udžbenika za učenike osnovnih škola osiguravaju u državnom proračunu, iz čega proizlazi da Ministarstvo udžbenike nabavlja za sve učenike osnovnih škola u Republici Hrvatskoj, neovisno o tome radi li se o državnoj ili privatnoj školi, odnosno da ih roditelji/staratelji ne kupuju. Ministarstvo, također pojašnjava da sukladno Napatku o načinu uporabe, vraćanja i obnavljanja udžbenika i drugih obrazovnih materijala financiranih sredstvima iz državnoga proračuna („Narodne novine“, br. 46/18.), škole nabavljaju udžbenike za svoje učenike, fakture dostavljaju Ministarstvu, a na temelju dostavljene dokumentacije Ministarstvo školama doznačuje sredstva pa Ministarstvo ne sklapa ugovore o javnoj nabavi s nakladnicima, odnosno dobavljačima udžbenika.

Iz navedenoga je razvidno kako je postupak uvrštavanja i određivanja najviše dopuštene cijene školskih udžbenika reguliran posebnim propisima.

#### 4. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: Vijeće), sukladno ovlastima iz članka 27. i članka 31. ZZTN-a, na sjednici 36/2022., održanoj 13. rujna 2022., razmatralo je navedeni predmet te je donijelo odluku da se inicijativa poduzetnika Kutak knjiga, u smislu članka 38. stavaka 5. i 9. ZZTN-a, odbaci jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika Profil Klett, u smislu članka 38. stavaka 1. i 3. te članka 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 13. ZZTN-a koji uređuje zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika.

Vijeće svoju odluku obrazlaže kako slijedi.

Slijedom činjenica utvrđenih tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu detaljno navedenih u obrazloženju, a posebice očitovanja Ministarstva znanosti, Vijeće smatra da ne postoje indicije o tome da se Profil Klett nalazi u vladajućem položaju koji zlouporabljuje,

u smislu odredaba članaka 12. i 13. stavka 1. točke 1. ZZTN-a, na način da izravno ili neizravno nameće nepravedne kupovne ili prodajne cijene odnosno druge nepravedne trgovinske uvjete, kako to u podnesenoj inicijativi navodi Kutak knjiga.

Naime, utvrđeno je kako je postupak uvrštavanja i određivanja najviše dopuštene cijene školskih udžbenika detaljno reguliran posebnim propisima, te da Profil Klett kao i njegovi konkurenti na tržištu distribucije školskih udžbenika na području Republike Hrvatske moraju postupati sukladno odredbama posebnih propisa.

Stoga Vijeće smatra kako nema uvjeta za pokretanje postupka protiv poduzetnika Profil Klett u smislu članka 38. a vezano uz članak 13. ZZTN-a.

Slijedom navedenog, AZTN je na temelju odluke Vijeća, a primjenom članka 38. stavka 5. ZZTN-a, odlučio kao u izreci ovoga rješenja.

#### Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali podnositelj inicijative može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

Predsjednica Vijeća za zaštitu  
tržišnog natjecanja

dr.sc. Mirta Kapural, dipl.iur.

#### Napomena:

*Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...] odnosno koriste se podaci u rasponu.*